

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code

BV-501

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination December - 2022
बी. ए. व्याकरण, पंचमसत्रम्
व्याकरणम्, प्रथमपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (क)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्ठेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्यानम्। (5 x3 =15)

1. अजादेर्द्वितीयस्य।
2. बन्धुनि बहुव्रीहौ।
3. न सम्प्रसारणे सम्प्रसारणम्।
4. षत्वतुकोरसिद्धः।
5. प्रीतौ च।

२. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (3 x5 =15)

1. उभे अभ्यस्तम्।
2. आदेच उपदेशोऽशिति।
3. धात्वादेः षः सः।
4. अतो रोरप्लुतादप्लुते।
5. अनुदात्तस्य च यत्रोदात्तलोपः।
6. गतिरनन्तरः।
7. बहोर्नञ्वदुत्तरपदभूमिन्।

३. पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानम्।

(3 x5 =15)

1. बकारस्याप्ययं प्रतिषेधो वक्तव्यः।
2. निष्ठादेशः षत्वस्वरप्रत्ययविधीङ्विधिषु सिद्धो वक्तव्यः।
3. निमिमीलियां खलचोः प्रतिषधो वक्तव्यः।
4. नसूनासिकाया यत्तश्चुद्रेषु॥
5. प्रादूढोदयेष्वेष्येषु वृद्धिर्वक्तव्या।
6. औत्वोष्ठयोः समासे वा पररूपं वक्तव्यम्।
7. अव्यये नञ्कुनिपातानामिति वक्तव्यम्।

४. प्रदत्तासु तिसृषु द्वयोर्व्याख्यानम्।

(5 x2 =10)

1. संयोगान्त लोपे हि न लोपादिर्न सिध्यति।
रात्तु तेनैव लोपः स्यात् हलस्तस्माद्विधीयते॥
2. लुम्पेदवश्यमःकृत्ये तुंकाममनसोरपि।
समो वा हितततयोर्मासस्य पचि युङ्घञोः॥
3. फिट्सूत्रयोः व्याख्यानम् -
ज्येष्ठ कनिष्ठयोर्वयसि, ब्रसंख्यायाः।

५. प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु/शङ्कासु त्रयाणां सिद्धिः/समाधानम्।

(5 x3 =15)

1. वेविध्यते।
2. अरार्यते।
3. पथे।
4. 'लिट्यभ्यासस्योभयेषाम्' इत्यत्रोभयेषां ग्रहणं किमर्थम्?
5. फिट् सूत्रयोः व्याख्यानम् -
उपसर्गाश्चाभिवर्जम्। पृष्ठस्य च।

-----X-----